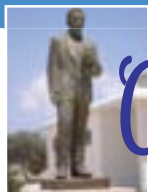

ΦΩΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ (1935 -1958): Ένας δάσκαλος ήρωας

Ο Φώτης Πίττας ήταν άγνωστημένα ένας μεγάλος ήρωας, πού έπεσε πολεμώντας για τή λευτεριά τής Κύπρου από τούς Άγγλους. Ένας ήρωας, πού άφησε τήν τελευταία του πνοή στό θρυλικό Άχυρώνα, στό χωριό Λιοπέτρι, μέ ένα όραμα, τήν ένωση τής Κύπρου μέ τή Μάνα Έλλάδα.

Γεννήθηκε στή σκλαβωμένη από τούς Τούρκους σήμερα Άμμόχωστο, στό χωριό Φρέναρος. Ώς μαθητής συνδύαζε τήν άριστη επίδοση μέ τή συμπαράσταση στίς ανάγκες τής πολύτεκνης οικογένειάς του. Όλα τά προλάβαινε. «Ουδέποτε κοιμήθηκε τό βράδυ χωρίς προσευχή», γράφει ένας παλιός συμμαθητής του. Έκκλησιαζόταν, νήστευε, κοινωνούσε, «ουδέποτε έχασε μάθημα του Κατηχητικού Σχολείου».

Ώς νέος διακρινόταν από ξεχωριστή σύνεση και ώριμότητα. Έτσι, όταν τό όνειρό του νά φοιτήσει στή Σχολή Ευελπίδων στήν Έλλάδα δέν έγινε πραγματικότητα, δέν απογοητεύτηκε, και τότε ήταν πού στράφηκε σ' αυτό πού αποδείχθηκε κλήση Θεού για τή σταδιοδρομία του, στό νά παρακολουθήσει δηλαδή τό Διδασκαλικό Κολλέγιο Μόρφου.

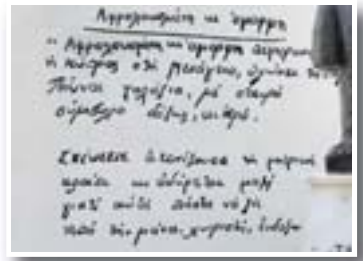
Στήν Άχα τής Άμμοχώστου κάθε πρωί ό νεοδιορισμένος δάσκα-

λος ανταποκρίνεται άκέραια στά σχολικά καθήκοντα. Μά και ως Κατηχητής, κάθε Κυριακή, μεταλαμπαδεύει φώς κι έλπίδα στίς παιδικές ψυχές, πίστη στόν Θεό κι αγάπη στήν πατρίδα από τό ήφαιστειο τής δικής του καρδιάς. Και κάθε βράδυ; Κάθε βράδυ, εναλλάσσει τό ρόλο του δασκάλου μέ τόν ρόλο του άγωνιστή τής Πατρίδας, γιατί όχι του ήρωα. Κινείται μυστικά, αναπτύσσει αξιόλογη κι επικίνδυνη δραστηριότητα. Στήνει ένέδρες σέ άγγλικά στρατιωτικά όχήματα, ήγειται σέ έπιχειρήσεις συλλογής όπλισμού. Δέν τόν φοβίζει τίποτα, ούτε και ή προδοσία. Μόνο πού όταν αυτή συμβεί, θ' αναγκαστεί ν' αφήσει τό αγαπημένο σχολειό, για νά γίνει ό καταζητούμενος δάσκαλος μέ τό ψευδώνυμο «Ακρίτας».

Τώρα ή Πατρίδα τόν καλεί νά τής δοθεί ολοκληρωτικά, και ή ιδέα αυτή τόν μεθά. Στή γενέτειρα του φίλου και συναγωνιστή του, του άετου του Μαχαίρα Γρηγόρη Αύξεντίου, αναλαμβάνει πλέον υπεύθυνα δράση ως ύποτομέαρχης τής Ε.Ο.Κ.Α. Όργανώνει αξιόμαχες Όμάδες, μά πρό πάντων έμπνέει μέ τό φλογερό ένθουσιισμό του τά νεαρά παλληκάρια του στό δρόμο των ιδανικών, τής θυσίας, δίνοντας πάντα πρώτος τό παράδειγμα. Στίς εύκολες και στίς δύσκολες ώρες, πού δέν άργησαν νά 'ρθούν.

Στίς 10 του Γενάρη του 1958, ό

Φώτης Πίττας συλλαμβάνεται από τις αγγλικές αρχές. Στις φυλακές Άμμοχώστου μένει απτόητος, παρά τὰ φοβερά βασανιστήρια γιά νά ἀποκαλύψει τὰ μυστικά τῆς Ε.Ο.Κ.Α. Κι ὕστερα τόν περιμένει νέα δοκιμασία στά στρατόπεδα συγκεντρώσεως τῆς Πύλας καί τῆς Κοκκινотριμυθιάς.

Στά κρατητήρια ὁ ἥρωας ξεχωρίζει. Ἔχει πάντα τό φρόνημα ὑψηλό, τή θέληση ἀδάμαστη. Δέ φοβάται τό θάνατο. Ἐλπίζει. Πλέκει στίχους ὑμνώντας τούς ἥρωες, τίς μανάδες πού προσφέρουν τὰ παιδιά τους «θυσιά γιά τήν Πατρίδα». Κι ὅταν μετά ἀπό ἐντολή τοῦ ἀρχηγοῦ Διγενή πετυχαίνει μαζί μέ ἄλλους νά ἀποδράσει, φεύγει, μά στόν τοίχο τῆς φυλακῆς ἀφήνει δυνατό τό μήνυμα: ζωγραφισμένη μέ τό μαρτυρικό του αἷμα τή μορφή τῆς Ἐλευθερίας. Φεύγει καί συνεχίζει τή δράση προξενώντας σοβαρές ἀπώλειες στούς ἀντιπάλους.

Κάποια ὅμως φορὰ, τί παράξενο! κάτι τόν σπρώχνει νά ἐτοιμάσει τήν ψυχή του. Καταφθάνοντας στήν Ἄχνα, βρίσκει τόν παπα-Γρηγόρη, κοινώνει τὰ Ἄχραντα Μυστήρια, καί χωρίς πολλά λόγια χάνεται στό σκοτάδι τῆς νύχτας.

Στό Λιοπέτρι κατόπιν συναντιέται σέ εἰδική ἀποστολή μέ τούς ἄλλους μεγάλους ἀγωνιστές τῆς λευτεριάς Ἀνδρέα Κάρυο, Ἡλία Παπακυριακοῦ καί Χρήστο Σαμάρα, ἐνώ φρουροί, ἐγκατεστημένοι σέ καίρια σημεῖα τοῦ χωριοῦ, παραφυλάνε μή φανοῦν οἱ Ἄγγλοι. Καί ἡ πρόβλεψη ἐπαληθεύεται.

Στό χωριό καταφθάνει ἀγγλικός στρατός. Οἱ τέσσερις ἥρωες προσπαθοῦν νά διαφύγουν, μά διαπιστώνουν ὅτι εἶναι περικυκλωμένοι ἀπό παντοῦ. Καταφεύγοντας στόν Ἀχυρώνα τοῦ φίλου Παναγιώτη Καλλῆ, συνειδητοποιοῦν ὅτι ἔχουν γίνει θύματα προδοσίας. Μά, εἶναι ἀποφασισμένοι νά μή λυγίσουν, μέ ὅποια θυσιά...

Σέ λίγο, στό Λιοπέτρι θά διεξαχθεῖ μά ἀπό τίς πιό ἐπικές μάχες, γιά νά καταδει-

χθεῖ καί πάλι πώς ἡ μεγαλοσύνη καί σέ τούτο τόν μικρό μά Ἑλληνικό τόπο,

μετριέται μέ «τῆς καρδιάς τό πύρωμα». Οἱ Ἄγγλοι τούς ζητοῦν νά παραδοθοῦν, μά περήφανο ἀκούγεται ἀπό τὰ βάθη τοῦ Ἀχυρώνα τό «μολών λαβέ». Ἐξῆ ὥρες ἀναμετριέται ἡ δύναμη τῶν ὄπλων μέ τή δύναμη τῆς λιονταρίσιας ἐλληνικῆς ψυχῆς, καί δέ μπορεῖ νά τήν νικήσει. Οἱ Ἄγγλοι ζητοῦν ἐνισχύσεις, ἀλλά τελικά μά λύση τούς ἀπομένει. Νά κάψουν τόν Ἀχυρώνα, ρίχνοντας μέ ἐλικόπτερο εὐφλεκτο ὑλικό. Κι ὅταν πλέον οἱ φλόγες κι οἱ καπνοί καταπνίγουν τούς τέσσερις ἀγωνιστές, αὐτοί ἀποφασίζουν τήν ἠρωική ἔξοδο. Οἱ στιγμές εἶναι ἱστορικές. «Ἀκόμα καί τότε, γράφει ὁ Ἀρχηγός Διγενής, συναγωνίζονταν ποῖος θά πέθαινε γενναίτερον». Βγαίνουν, σά λαμπάδες ἀπό φῶς, πού ἐξακτινώνεται σ' ὅλη τήν οἰκουμένη. Τί κι ἄν πέφτουν; Τί κι ἄν ἔπεσε καί ὁ γενναῖος δάσκαλος Φώτης Πίττας, μέ τό πυροβόλο στό χέρι; Ὑπερασπίστηκαν μέ σθένος τήν Κύπρο, τήν τιμή καί τή λευτεριά της. Γιά νά γίνει πιά ὁ ταπεινός Ἀχυρώνας ἐθνικό προσκυνητάρι, καί «παντοτινόν τοῦ τόπου παρεκκλησίαν».

Ὁ ἠρωικός θάνατος τοῦ Φώτη Πίττα συγκλονίζει πρό πάντων ὅλο τόν Κυπριακό Ἑλληνισμό. Ἐμπνέει νέους ἀγῶνες γιά τήν κατανίκηση τοῦ ἐχθροῦ. Κι ὁ πατέρας Πίττας ἀποχαιρετᾶ τόν γιό του, ὅπως θά τό ἤθελε, ὅπως ταιριάζει σέ ἥρωα, ὅπως θά ἄξιζε νά τόν ἀποχαιρετήσει κάθε Ἑλληνας:

«Γιέ μου, νά πᾶς εἰς τό καλόν...
τζι ἐγὼ 'ννά πάρω τ' ὄπλον σου
τζ' ἐννά σταθῶ στόν τόπον σου'
νά μέν σέ τρώει ἡ ἔγνοια!...».

Κ.Α.